

10^Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

16, 17, 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010

ΑΘΗΝΑ

του Μιχάλη Χάλαρη
Ειδικού Γραμματέα
Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα να μεταφέρω τις ευχές της κ Υπουργού για την επιτυχία της 10^{ης} Διαρκούς Συνδιάσκεψης των Συνδικάτων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών και να εκφράσω τα συγχαρητήρια μου στο ΕΚΑ για την άψογη διοργάνωση της εκδήλωσης αυτής. Πιστεύουμε πράγματι ότι η ανάδειξη του ζητήματος της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας συνιστά ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Σήμερα, η παγκοσμιοποίηση και η επιταχυνόμενη τεχνολογική πρόοδος θέτουν σημαντικές προκλήσεις για τις Ευρωπαϊκές οικονομίες και καλούν για ριζικές αλλαγές στην αγορά εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις. Από την άλλη πλευρά η κοινωνική προστασία και η ασφάλεια των εργαζομένων αποτελούν αναπόσπαστα συστατικά του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου** και αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση στη διαδικασία των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

Για τη κυβέρνησή μας, πρώτη προτεραιότητα είναι η αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και η επαναφορά της αναπτυξιακής διαδικασίας σε ανοδική τροχιά. Στρατηγικός στόχος της οικονομικής μας πολιτικής, είναι να βγει η χώρα από την κρίση και να τεθούν οι βάσεις για τις μεγάλες τομές που θα επαναφέρουν την Ελλάδα σε τροχιά ανάπτυξης, σταθερότητας και κοινωνικής συνοχής.

Χωρίς να αγνοούμε λοιπόν τις προκλήσεις των καιρών για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, το ζήτημα της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων βρίσκεται στην πρώτη προτεραιότητα των ευρύτερων στόχων του Υπουργείου μας. Άλλωστε οι δύο στόχοι, αυτός της ανταγωνιστικότητας και αυτός της ασφάλειας των εργαζομένων είναι αλληλένδετοι. Η ενίσχυση της ασφάλειας στην εργασία ενισχύει την ανταγωνιστικότητα μιας επιχείρησης. Αλλά και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και οι καλές επιχειρηματικές επιδόσεις ενισχύουν –ή πρέπει να ενισχύουν- την ποιότητα και τους όρους υγείας και ασφάλειας στην εργασία.

Το Κοινωνικό Κράτος αποτελεί θεμελιώδη συνιστώσα της Δημοκρατίας, δημόσια υποχρέωση και λειτουργία που διασφαλίζει τα κοινωνικά δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες για όλους, ποιοτικές υπηρεσίες και δομές αλληλεγγύης. Διασφαλίζει την αναγκαία κοινωνική συνοχή που είναι απαραίτητη για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη.

Δέσμευσή μας είναι ένα Κοινωνικό Κράτος με καθολικό χαρακτήρα, αποτελεσματικό και αποκεντρωμένο που καλύπτει με επάρκεια τις ανάγκες των πολιτών και δημιουργεί κλίμα ασφάλειας και σταθερότητας.

Στόχοι της πολιτικής μας είναι :

Η επανασύσταση και ο εκσυγχρονισμός των μηχανισμών εποπτείας της λειτουργίας της αγοράς εργασίας, και ιδιαίτερα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, με την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αλλά και την αναθεώρηση της μεταναστευτικής πολιτικής, ώστε να μην εγκλωβίζονται οι μετανάστες στην αδήλωτη απασχόληση.

Η ριζική αναθεώρηση της νομοθεσίας για την ενοικίαση εργαζομένων.

Με την άμεση προώθηση των ανωτέρω η Κυβέρνηση καταδεικνύει την πρόθεσή της - στα ευαίσθητα αυτά ζητήματα για τις κοινωνικές εκείνες ομάδες που έχουν περισσότερο ανάγκη από άλλες - να εξαντλεί όλα τα περιθώρια τα οποία υπάρχουν.

Κυρίες και κύριοι,

Με εκδηλώσεις όπως αυτή εκτιμούμε ότι προωθείται η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση του κόσμου της εργασίας σε θέματα όπως είναι, μεταξύ άλλων, η πρόληψη ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, με ιδιαίτερη έμφαση στην

ασφαλή και αξιοπρεπή εργασία, υιοθετώντας την αντίληψη ότι η αξιοπρεπής εργασία είναι και ασφαλής εργασία.

A. Θεσμικό πλαίσιο Υγιεινής και Ασφάλειας

Το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας για τα θέματα της υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας είναι επαρκές και εκτεταμένο και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από τα καλύτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ζητούμενο πλέον είναι η ουσιαστική εφαρμογή του.

Πέρα από το ήδη υπάρχον θεσμικό πλαίσιο ως Υπουργείο Εργασίας έχουμε ήδη προχωρήσει:

- Στη σύνταξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (ΕΣΑΥΕ) 2010-2013 όπου θέτουμε το γενικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.
- Οριστικοποιούμε σε συνεργασία με όλες οι συναρμόδιες υπηρεσίες την εναρμόνισή μας με το σύστημα καταγραφής των εργατικών ατυχημάτων με τη Φάση 3 της ESAW που ορίζει η Eurostat.
- Εκδώσαμε το ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ 84/Α'/2-6-2010)

Παράλληλα, με δεδομένο το γεγονός ότι οι επικίνδυνες ουσίες και η χρήση τους στον εργασιακό χώρο έχουν κατηγορηθεί για πληθώρα αρνητικών συνεπειών και ότι όλοι πλέον συγκλίνουν στην άποψη ότι το θέμα είναι ιδιαίτερα σοβαρό και ότι πρέπει να ληφθούν ακόμα περισσότερα μέτρα, προς αυτή την κατεύθυνση, έχουμε σε ισχύ τον ευρωπαϊκό κανονισμό REACH. Περαιτέρω, και προκειμένου ο έλεγχος να είναι πληρέστερος, έχουμε ήδη προβεί στην ενσωμάτωση στο νόμο για το ασφαλιστικό του άρθρου 68 όπου αναφέρεται σε μικτά κλιμάκια ελέγχου από το ΣΕΠΕ και το Γενικό Χημείο του Κράτους.

B. Εκτίμηση κινδύνου

Η εξασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων είναι προς το συμφέρον όλων. Τα περισσότερα ατυχήματα και παθήσεις που σχετίζονται με την εργασία μπορούν να αποφευχθούν. **Η εκτίμηση κινδύνου είναι το πρώτο βήμα.**

Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί την αρχή της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου. Επιτρέπει στους εργοδότες να κατανοήσουν τη δράση που πρέπει να αναλάβουν ώστε να βελτιώσουν τόσο την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, όσο και την παραγωγικότητα.

Ωστόσο, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ατυχήματα και τις παθήσεις στην εργασία, δείχνουν ότι είναι αναγκαίο να υπάρξουν περαιτέρω βελτιώσεις. Κάθε χρόνο, εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρωπαϊκή Ένωση τραυματίζονται εν ώρα εργασίας ή υφίστανται σοβαρές βλάβες στην υγεία τους στο χώρο εργασίας.

Κάθε τρεισήμισι λεπτά, κάποιος στην Ευρωπαϊκή Ένωση χάνει τη ζωή του από αίτια που σχετίζονται με την εργασία.

Κάθε τεσσερισήμισι δευτερόλεπτα, ένας εργαζόμενος στην Ευρωπαϊκή Ένωση εμπλέκεται σε ένα ατύχημα το οποίο τον/την αναγκάζει να παραμείνει στο σπίτι για τουλάχιστον τρεις εργάσιμες ημέρες.

Επιπλέον, τα ατυχήματα και οι παθήσεις κοστίζουν.

Πρώτα από όλα να μην ξεχνάμε ότι πίσω από τις στατιστικές υπάρχουν πραγματικοί άνθρωποι. Το ανθρώπινο κόστος για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους είναι ανεκτίμητο.

Τέλος υπάρχει κόστος και για τις κυβερνήσεις: τα ατυχήματα και οι παθήσεις επιβαρύνουν υπερβολικά τα εθνικά συστήματα υγείας.

Η κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου μπορεί να επιφέρει μια σειρά από επιχειρηματικά οφέλη:

Η δημιουργία ασφαλών εργασιακών συνθηκών επιτρέπει στις εταιρείες να μειώνουν τις δαπάνες που οφείλονται στα εργασιακά ατυχήματα και στις επαγγελματικές παθήσεις.

Η κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου βοηθά στη μείωση της συχνότητας αναρρωτικών αδειών και το ασφαλιστικό κόστος μειώνεται καθώς εγείρονται λιγότερες αξιώσεις.

Οι ασφαλείς εργασιακές συνθήκες συμβάλουν σημαντικά στην αυξημένη παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα των εργαζομένων και η συχνότητα εναλλαγής του προσωπικού μειώνεται. Όλα αυτά επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να γίνονται πιο ανταγωνιστικές.

Η εκτίμηση κινδύνου είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της ευρωπαϊκής προσέγγισης στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία και όχι αδικαιολόγητα. Αν οι κίνδυνοι δεν

εκτιμηθούν και αντιμετωπιστούν κατάλληλα, είναι αδύνατο να ξεκινήσει μια σωστή διαδικασία διαχείρισης κινδύνου και είναι μάλλον απίθανο να θεσπιστούν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα. Επομένως, η συστηματική εκτίμηση κινδύνου βελτιώνει την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας και την απόδοση της επιχείρησης γενικότερα.

Η εκτίμηση κινδύνου είναι η διαδικασία αξιολόγησης της απειλής για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων από υπαρκτούς κινδύνους στο χώρο της εργασίας. Αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πτυχών της εργασίας, η οποία εκτιμά: τι μπορεί να προκαλέσει τραυματισμό ή βλάβη, κατά πόσο μπορούν να εξαλειφθούν οι πηγές κινδύνου και, εάν όχι, ποια προληπτικά ή προστατευτικά μέτρα έχουν θεσπιστεί ή πρέπει να θεσπιστούν για να τεθούν υπό έλεγχο αυτοί οι κίνδυνοι.

Όταν εντοπίζεται ένας κίνδυνος, το πρώτο που πρέπει να εξεταστεί είναι κατά πόσο ο κίνδυνος μπορεί να εξαλειφθεί. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι κίνδυνοι πρέπει να τεθούν υπό έλεγχο.

Οι εργοδότες υποχρεούνται γενικά να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων σε κάθε σχετική με την εργασία πτυχή. Η εκτίμηση κινδύνου επιτρέπει στους εργοδότες να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων τους.

Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί νομική απαίτηση μετά την υιοθέτηση της οδηγίας πλαισίου 89/391. Η οδηγία αυτή τονίζει τον ρόλο-κλειδί που διαδραματίζει η εκτίμηση κινδύνου και θέτει βασικούς όρους οι οποίοι πρέπει να τηρούνται από κάθε εργοδότη. Οφείλουμε όλοι, η συντεταγμένη Πολιτεία, οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι, όλοι, να συμπράξουμε προς την κατεύθυνση της ενημέρωσης και της πρόληψης. Γιατί ο κίνδυνος δεν είναι κάτι αβέβαιο, μακρινό και ξένο. Ο κίνδυνος είναι υπαρκτός ανά πάσα ώρα και στιγμή. Και έχει πάντα ιδιαίτερη αξία η ιπποκρατική ρήση: «**το προλαμβάνειν μείζον εστίν του θεραπεύειν**» (Ιπποκράτης ο Κώος , 460 - 370 π.Χ.).

Γ. Πρακτική εφαρμογή / Έλεγχοι

Σε ό,τι αφορά στην πρακτική εφαρμογή των κανόνων υγείας και ασφάλειας στην εργασία, το **Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ)**, ο κατεξοχήν ελεγκτικός μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για τον έλεγχο εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, ενισχύεται θεσμικά, ενισχύεται με προσωπικό, αλλά και με όλα τα άλλα απαραίτητα μέσα για την υλοποίηση των στόχων του. Το

Σώμα αυτό ενισχύεται, γιατί πιστεύουμε ότι όσο πλήρης και αν είναι μια νομοθεσία, αυτή δοκιμάζεται στην εφαρμογή της στο κοινωνικό και επαγγελματικό πεδίο.

Στόχος του **Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας** είναι η πραγματοποίηση όλο και πιο ουσιαστικών αλλά και αποτελεσματικών ελέγχων, η ποιοτική βελτίωσή τους, η επικέντρωση και στόχευσή τους σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που εμφανίζουν αυξημένη παραβατικότητα ή μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης σοβαρών και θανατηφόρων ατυχημάτων. Προτεραιότητά αποτελεί η αποτελεσματικότερη χρήση των κυρωτικών εργαλείων για τη συμμόρφωση στις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας αλλά και η συνεχής βελτίωση των διαδικασιών ενημέρωσης και εξυπηρέτησης των πολιτών γενικότερα και των εργαζομένων και εργοδοτών ειδικότερα.

Ο αριθμός των ελέγχων είναι σημαντικό στοιχείο, αλλά ακόμα πιο σημαντικό είναι το πόσους εργαζόμενους αφορούσαν οι έλεγχοι. Στόχος μας είναι οι έλεγχοι με προτεραιότητα τις μεγάλες επιχειρήσεις (πάνω από 50 εργαζόμενους), καθώς και οι επανέλεγχοι σε κλάδους με υψηλή παραβατικότητα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την μείωση των θανατηφόρων και των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων. Αυτό όμως, δεν σημαίνει ότι είμαστε ικανοποιημένοι. Στόχος μας είναι η μηδενική καταγραφή εργατικών ατυχημάτων, γιατί η ανθρώπινη ζωή και αρτιμέλεια δεν είναι υπόθεση αριθμών αλλά αξία αδιαπραγμάτευτη.

Κυρίες και κύριοι,

Η υπόθεση της Υγείας και της Ασφάλειας μας αφορά όλους. Την πολιτεία, τους εργαζόμενους και τους εργοδότες.

Τα συνδικάτα, οι αντιπρόσωποι των εργαζομένων, οι «κοινωνικοί εταίροι» όπως χρησιμοποιείται ευρέως στην Ευρώπη, έχουν ένα μοναδικό ρόλο στην κοινωνία. Είναι οι εκπρόσωποι των συμφερόντων και των προβλημάτων του κόσμου της εργασίας. Δικαιούνται να συμμετέχουν σε διαλόγους για λογαριασμό των μελών τους, για τις συνθήκες εργασίας, την ανάπτυξη της συνεχούς κατάρτισης των εργαζομένων και βέβαια αυτό αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την επίλυση των προβλημάτων

Σαν Υπουργείο ζητούμε και χρειαζόμαστε τη συνεισφορά όλων, στα πλαίσια των διακριτών τους ρόλων, για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των στόχων που

έχουμε θέσει για τη διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας που είναι βασική προϋπόθεση για την Ποιότητα στην Εργασία.

Η **ενημέρωση** και η **πρόληψη** συνιστούν την καλύτερη επιλογή και γι' αυτό το λόγο πιστεύω πως η εκδήλωσή αυτή θα αποτελέσει έναυσμα για την συνεύρεση των δημιουργικών δυνάμεων της ευρωπαϊκής ένωσης και τη διαμόρφωση μιας δυναμικής συνεργασίας, η οποία είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των στόχων μας για ένα καλύτερο μέλλον.